

Notitie

Contactpersoon Bas Bakker

Datum 30 januari 2013

Kenmerk N011-1205912BKR-mfv-V03-NL

Quicksan beschermde natuurwaarden Skaeve Huse, gemeente Nijmegen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Reeds tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt of er mogelijk sprake is van effecten waarvoor een mitigatie- en/of ontheffingsplicht geldt en of voldoende ecologisch mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen kunnen worden.

In opdracht van de gemeente Nijmegen heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de aanleg van een halfverharde toegangsweg en plaatsen van woonunits met aangrenzend een terras. Daarnaast wordt er een afgeschermd talud aangelegd en er worden enkele heester- en boomgroepen aangeplant.

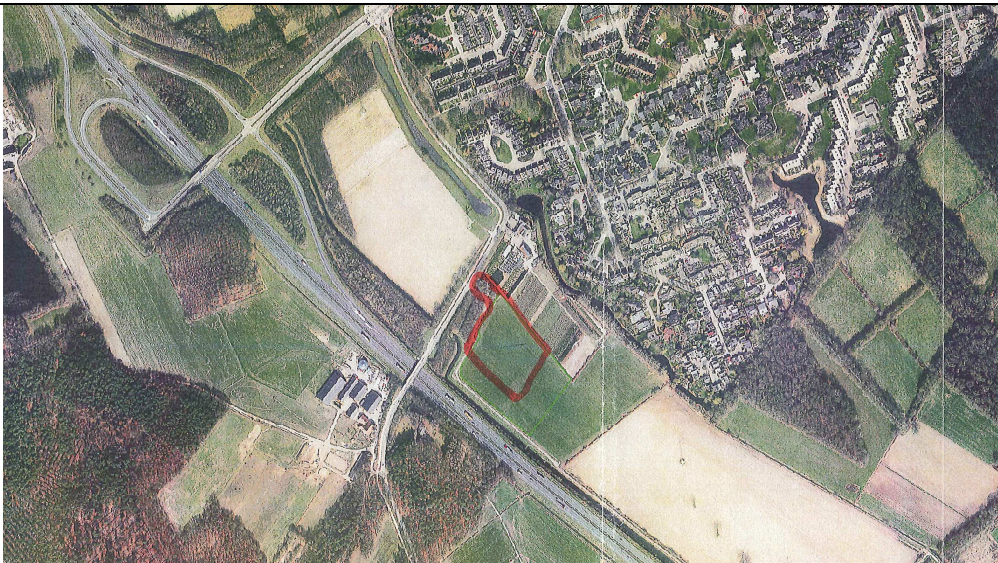
In deze notitie wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Welke natuurwetgeving is van belang
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

De beoogde planlocatie is gelegen in de gemeente Nijmegen aan de stadsbroekseweg (zie figuur 1.1). De ontwikkeling bestaat uit het aanleggen van een halfverharde toegangsweg en het plaatsen van negen woonunits met aangrenzend een terras.

De geplande planlocatie ligt op ongeveer 100 meter afstand van de Ecologische Hoofdstructuur, de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied bedraagt ongeveer 10 kilometer. De provincie heeft in haar streekplanuitwerking het volgende opgenomen: *'Buiten de EHS komen verspreid natuurwaarden voor.*

De provincie vraagt de gemeenten om hiervoor op passende wijze regelingen in hun bestemmingsplannen op te (blijven) nemen (zie onder andere voor natte natuur de functiekaart van het Waterhuishoudingsplan)..... Bij het maken van plannen is het, op grond van de algemene verplichting volgens de Flora- en Faunawet, buiten en binnen de EHS nodig om onderzoek te doen naar beschermde soorten, en daar – wanneer nodig – rekening mee te houden en eventuele schade te compenseren'. Op deze wijze borgt de provincie de bescherming van flora en fauna, ook buiten de EHS. Er wordt in deze rapportage wel ingegaan op de EHS, waarbij wordt opgemerkt dat de toetsing en conclusies samenvallen met de Flora- en faunawet. Gezien het karakter en omvang van de ingreep en voorgaande genoemde verstorende elementen worden effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Deze toetsing richt zich daardoor op het beschermingsregime voortkomend uit de Flora- en faunawet en de Ecologische Hoofdstructuur.

Figuur 1.1 Plangebied

1.2 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens.

- Een oriënterend veldbezoek op 13 december 2012
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en –data

Het oriënterende veldbezoek betreft geen volledige inventarisatie, maar is erop gericht te controleren in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Op basis van het oriënterend veldbezoek, habitateisen van soorten en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van inventarisaties. De beoogde ingreep is vervolgens getoetst op deze selectie van soorten.

1.3 Huidige situatie

Het plangebied heeft een hoofdzakelijk agrarisch karakter en bestaat uit grasland met aan de westzijde van het perceel een bosplantsoen. Dit plantsoen bestaat hoofdzakelijk uit redelijk jonge eiken met een ondergroei van Gewone braam. Bij de inrit van de Stadsbroekseweg liggen een aantal houtrillen in een klein bosplantsoen. Op de planlocatie en in de directe omgeving is geen (straat)verlichting aanwezig.

Directe omgeving

Direct naast het grasland (plangebied) ligt aan de noordzijde een kwekerij voor verscheidene plantensoorten. Hiernaast is een bomenrij aanwezig, welke grenst aan een woonwijk. Zuidelijk van het plangebied loopt de autosnelweg A73. Geluidsoverlast hiervan wordt door een begroeide geluidswal beperkt van het plangebied. Direct naast deze wal loopt een watergang waarin stenen zijn gestort. Aan de overzijde van de Staddijk is een perceel maïsland aanwezig. Ook oostelijk van het plangebied ligt een groot perceel maïsland. Borders van dit perceel zijn hoofdzakelijk begroeid met Gewone braam. Navolgende figuur geeft een indicatie van het plangebied. In bijlage 1 is een overzichtskaart opgenomen.

Figuur 1 Indicatie plangebied

2 Beschermde natuurwaarden en toetsing

Voor de Flora- en faunawet tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer, onderhoud of gebruik en worden in dit rapport niet specifiek benoemd. Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten (tabel 2 of 3) in of in de omgeving van het plangebied mogelijk voorkomen. Op basis van habitateisen, het oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden.

Flora

Op basis van de grootschalig agrarisch biotoop van het plangebied kan de aanwezigheid van een zeer groot aantal beschermde plantensoorten worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene soorten als bijvoet, smalle weegbree, gewone braam en verscheidene algemene boomsoorten aan de rand van het grasland aangetroffen. Kanttekening hierbij is echter wel dat het veldbezoek in de winter buiten de bloeiperiode van veel plantensoorten is uitgevoerd. Echter gezien het biotoop van het plangebied worden beschermde planten niet verwacht en daarmee negatieve effecten op beschermde Flora soorten uitgesloten.

Zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens (www.zoogdiervereniging.nl, www.telmee.nl) kunnen in het gebied soorten als das, boommarter en eekhoorn voorkomen. De eekhoorn maakt zijn nestlocaties in oudere bomen. Binnen de planlocatie zijn geen nesten in de aanwezige bomen gevonden van eekhoorn. Tevens ontbreken op het terrein oude bomen waarin de eekhoorn zijn nest kan maken. Voor de boommarter geldt dat deze soort een sterke voorkeur heeft voor oude eiken- en beukenbossen. In het plangebied is echter alleen jong bosplantsoen aanwezig.

Daarnaast zijn er in de aanwezige bomen geen holten aangetroffen, waarin de boommarter kan schuilen. Het voorkomen van eekhoorn en boommarter binnen of grenzend aan het plangebied wordt uitgesloten. Gezien de verspreiding en de ontwikkeling worden effecten op eekhoorn en boommarter uitgesloten.

Het voorkomen van de das in het plangebied kan op voorhand niet worden uitgesloten. Op basis van verspreidingsgegevens blijkt dat de soort voorkomt in de directe omgeving van het plangebied. Deze soort gebruikt mogelijk het maïsveld en weiland als foerageergebied. Ook is er in de omgeving (noordoostelijk) kleinschalig agrarische landbouwgrond met beschutte houtwallen aanwezig. Deze kan de das als schuilgelegenheid en/of looproute gebruiken. Exacte locaties van burchten, migratieroutes en foerageergebied zijn niet bekend. Negatieve effecten betreffende de Das zijn op voorhand niet uit te sluiten. Er dient in beeld gebracht te worden op welke wijze de das het plangebied gebruikt en of door het verdwijnen van deze functies de Flora- en faunawet overtreden wordt.

Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Op basis van verspreidingsgegevens en het habitat, kunnen soorten als Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger in het gebied voorkomen. In het jonge bosplantsoen zijn echter geen holten aangetroffen, waarin vleermuizen zouden kunnen zitten. Aangezien er alleen maar een klein deel van het bosplantsoen gekapt wordt voor het geschikt maken van de entree en er ruim voldoende alternatieven voor vliegroutes en foerageergebied in de directe omgeving zijn, zullen er geen nadelige gevolgen zijn voor eventueel aanwezige vleermuizen. Uitgangspunt is wel dat de werkzaamheden overdag uitgevoerd moeten worden.

Vogels

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten én de functionele omgeving hiervan zijn beschermd tijdens het broedseizoen (voor de meeste soorten globaal van maart tot en met juli). Daarnaast is de vaste verblijfplaats (én functionele omgeving) van een klein aantal (roof)vogelsoorten jaarrond beschermd. Bij de beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie 1 tot en met 4 jaarrond beschermd zijn, en categorie 5 alleen tijdens de broedperiode. Tijdens het veldbezoek is een ekster aangetroffen en nesten hiervan buiten het plangebied, deze verblijfplaatsen zijn echter niet jaarrond beschermd. Jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te starten of te worden uitgevoerd.

Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden.

Amfibieën

Op basis van verspreidingsgegevens [Herder et al., 2009 & Creemers et al., 2009] kunnen soorten kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en knoflookpad in het plangebied voorkomen. Gezien de afwezigheid van specifieke biotoopeisen voor deze soorten binnen het plangebied kan het voorkomen voor deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Reptielen

Nog meer dan bij amfibieën geldt voor reptielen dat zij gebonden zijn aan specifieke biotopen als (stuif)zanden, heideterreinen, (broek)bossen en andere. Tijdens het veldbezoek is gebleken dat geschikte biotopen niet aanwezig waren in het plangebied waardoor het gebied ongeschikt is voor beschermde reptielensoorten. De aanwezigheid van reptielen en effecten hierop wordt daarom uitgesloten.

Vissen

Direct naast het plangebied is een watergang aanwezig, welke parallel aan de naastgelegen snelweg loopt. Op basis van verspreidingsgegevens kunnen vissoorten als Bittervoorn, Grote modderkruiper, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad in het plangebied voorkomen. Gezien de biotoop eisen voor bovenstaande soorten kan het voorkomen van Rivierdonderpad, Kleine modderkruiper en Bittervoorn bij het plangebied worden uitgesloten. In de watergang zou een soort als Grote modderkruiper wel voor kunnen komen. De watergang ligt echter net buiten en plangebied en zal niet aangetast worden door de geplande werkzaamheden. Negatieve effecten op beschermde vissoorten kan hierop worden uitgesloten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Diverse dagvlinders, libellen en overige ongewervelden hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. Op basis van verspreidingsgegevens kunnen vlindersoorten als keizermantel, lepepage en rouwmantel en libellensoorten als rivierrombout en gevlekte witsnuitlibel in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek is gebleken dat voor deze soorten geen geschikt habitat en/of geschikte (landschaps)elementen aanwezig te zijn. Hoewel nooit volledig uit te sluiten is dat een beschermd exemplaar zich in of nabij het plangebied ophoudt, zal er gezien de afwezigheid van geschikt biotoop, geen negatief effect op populaties van beschermde soorten optreden.

3 Toetsing Ecologische Hoofdstructuur

3.1 Werkwijze

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of ingrepen in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is sprake van planologische bescherming via ruimtelijke procedures in het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het stelsel van de Wro gaat ervan uit dat plannen van een hogere overheid doorwerken naar lagere overheden. Overheden zijn gehouden aan bescherming van de EHS vanuit de provinciale Verordening Ruimte en/of landelijke Nota Ruimte; voor (particuliere) initiatiefnemers van (ruimtelijke) ingrepen in de EHS is het gemeentelijk bestemmingsplan het bindende ruimtelijk plan. Bij een ruimtelijke ingreep in de EHS is het bepalen van effecten op de EHS noodzakelijk. Wanneer er geen ruimtelijke procedure van toepassing is, maar wél effecten op de EHS denkbaar zijn, is het raadzaam en in sommige gevallen noodzakelijk ook een toetsing aan de EHS-doelen uit te voeren. Zie bijlage 1 voor een nadere beschrijving van de streekplanuitwerking van de EHS voor de Provincie Gelderland.

De toetsing aan de EHS omvat het bepalen van mogelijke aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS en/of areaalverlies. Deze beoordeling geeft een ecologisch-inhoudelijke indruk van het optreden van eventuele effecten op de EHS.

3.2 EHS Provincie Gelderland

Om een ecologisch-inhoudelijke indruk te krijgen van het optreden van eventuele effecten op de EHS, dient gekeken te worden naar de wezenlijke kenmerken en waarden. Als wezenlijke kenmerken en waarden definieert een provinciale Verordening Ruimte de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om het areaal van een gebied en de bij het gebied behorende natuurdoelen en –kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, duisternis en openheid, de landschapsstructuur en belevingswaarde.

De kernkwaliteiten en ontwikkelopgaven in het kader van de EHS zijn uitgewerkt in de *'Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse Ecologische Hoofdstructuur'*. Zoals vermeld grenst het plangebied aan de EHS. Dit deel van de EHS betreft het deelgebied *Rijk van Nijmegen* binnen het ecologisch en landschappelijk samenhangend gebied *Het Rivierengebied*. In bijlage 2 is de beschrijving van het Rijk van Nijmegen opgenomen. In de navolgende paragraaf wordt de ontwikkeling getoetst aan de kernkwaliteiten en ontwikkelopgaven. Hierbij zijn alleen kernkwaliteiten en ontwikkelopgaven overgenomen die gerelateerd zijn aan het Rijk van Nijmegen.

Figuur 3.1 Ligging EHS provincie Gelderland ten opzichte van het plangebied

3.3 Toetsing Effecten

3.3.1 Kernkwaliteiten van het Rivierengebied

Het Rijk van Nijmegen als samenhangend geheel van bossen en natuurterreinen met zeer gevarieerde overgangen naar de omringende rivierkleigronden (Ooijpolder) met de bij deze overgangen behorende natuur met onder andere bronnen en bronbeekjes.

Het plangebied valt buiten de begrenzing van de EHS. Er treden geen directe effecten op het ruimtebeslag van dit deel van de EHS. Effecten op deze kwaliteiten zijn dan ook uit te sluiten.

De uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren die de Gelderse Poort en het Rijk van Nijmegen herbergen door de centrale ligging in het Europese natuurnetwerk met verbindingen naar de Veluwe en Oostvaardersplassen, het Reichswald en de Eifel, het bovenstroomse en benedenstroomse (Duitse) rivierengebied en de bosgebieden in het Limburgs-Duitse grensgebied.

Het plangebied valt buiten de begrenzing van de EHS. Het plangebied wordt echter wel gebruikt door de das, wat een kenmerkende soort is voor het Rijk van Nijmegen. De das is niet enkel gebonden aan de begrenzing van de EHS en is daardoor relevant voor de toetsing. Migratie en uitwisseling van deze soort binnen het Rijk van Nijmegen (en eventueel verder) is dan ook relevant. Binnen het beschermingsregime van de Flora- en faunawet dienen effecten op deze soort voorkomen te worden. Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet (mogelijk passende mitigerende maatregelen, na nader onderzoek) past de ontwikkeling binnen het beleid van de provincie omtrent natuurwaarden buiten de EHS (zie paragraaf 1.1).

Het open, grazige en natte karakter van binnen- en buitendijkse weidevogel- en ganzengebieden. Het huidige plangebied is niet relevant voor weidevogels of ganzen. Effecten op deze kwaliteiten zijn dan ook uit te sluiten.

3.3.2 Ontwikkelingsopgaven van het Rivierengebied

Het ontwikkelen van het binnendijkse gebied tot een natuurrijk cultuurlandschap met goede ecologische verbindingen tussen rivieren en stuwwallen en met rijke cultuurhistorie.

Er vindt geen aantasting van het landschap aan binnen de begrenzing van de EHS. Deze ontwikkelopgave wordt dan ook niet belemmerd.

Het verminderen van verzuring en vermesting van de gevoelige natuur in het Rijk van Nijmegen. Het plangebied grenst aan de EHS. Er wordt bouwland omgezet in een aantal woonunits. Deze ontwikkeling zal naar verwachting zeer lokaal leiden tot minder verzuring en vermesting en is daarmee positief.

Het ontwikkelen van een provinciegrensoverschrijdend netwerk van natuurterreinen en ecologische verbindingzones in het Rijk van Nijmegen, met speciale aandacht voor het verbinden van de heideterreinen op de stuwwal (Heumensoord-Mookerheide)

Het plangebied valt buiten de begrenzing van de EHS en staat de ontwikkeling van een ecologische verbindingen niet in de weg. Het plangebied wordt echter wel gebruikt door de das, wat een kenmerkende soort is voor het Rijk van Nijmegen. De das is niet enkel gebonden aan de begrenzing van de EHS en is daardoor relevant voor de toetsing. Migratie en uitwisseling van deze soort binnen het Rijk van Nijmegen (en eventueel verder) is dan ook relevant. Binnen het beschermingsregime van de Flora- en faunawet dienen effecten op deze soort voorkomen te worden. Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet (mogelijk passende mitigerende maatregelen, na nader onderzoek), dan zal de ontwikkeling geen aantasting van deze kernkwaliteit tot gevolg hebben.

3.4 Conclusies EHS

Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet ten aanzien van de das, dan zijn er geen belemmeringen vanuit de EHS. De kernkwaliteiten worden niet aangetast. De ontwikkelopgaven worden niet belemmerd.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Flora- en faunawet

Bij ruimtelijke ingrepen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt of er mogelijk sprake is van effecten waarvoor een ontheffingsplicht geldt en of het aannemelijk is dat deze verkregen zal worden.

In de onderstaande tabel zijn de beschermde tabel 2 en 3-soorten uit de Flora- en faunawet opgenomen waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de ingreep. Eventueel overtreden verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet zijn eveneens weergegeven.

Tabel 4.1 Aantroffen of verwachte beschermde soorten (Ffw tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*
Flora	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Zoogdieren	<i>Das</i>	<i>Artikel 11</i>
Broedvogels	<i>Geen (aantasting van) vogels mits uitvoering buiten broedseizoen</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Broedvogels,	<i>Geen (aantasting van) vaste verblijfplaatsen</i>	<i>Niet van toepassing</i>
<i>vaste verblijfplaatsen</i>		
Vleermuizen	<i>Geen aantasting van vleermuizen mits uitvoering overdag en het geen bouwverlichting in de nacht</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Reptielen	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Amfibieën	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Vissen	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Dagvlinders	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Libellen	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Overige ongewervelden	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>

***Toelichting verbodsbepalingen tabel:**

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Broedende vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te starten of te worden uitgevoerd. Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied voor en tijdens de bouwphase, kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden.

Vleermuizen

Er treden geen effecten op vleermuizen op. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden overdag uitgevoerd worden en dat er in de avond- en nachtelijke uren geen bouwverlichting wordt gebruikt.

Das

Binnen de planlocatie kan de das voorkomen. De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Wanneer negatieve effecten op soorten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, is daarom nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Ook bij het aanvragen van een eventuele ontheffing of indienen van een mitigatieplan dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een 'omgekeerde bewijslast waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt. Nader onderzoek naar das is noodzakelijk. Bepaald moet worden welke functies het gebied heeft voor de das en of deze functies vallen binnen de functionele leefomgeving van de mogelijk aanwezige dassen. Op basis van dit onderzoek kan bepaald worden of de ontwikkeling tot een overtreding van de Flora- en faunawet leidt en of mitigerende maatregelen noodzakelijk en mogelijk zijn.

Eventuele negatieve effecten zijn met mitigerende maatregelen te voorkomen waardoor de voorgenomen ingreep redelijkerwijs uitvoerbaar is op het gebied van natuurbescherming.

4.2 Ecologische Hoofdstructuur

Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet ten aanzien van de das, dan zijn er geen belemmeringen vanuit de EHS. De kernkwaliteiten worden niet aangetast. De ontwikkelopgaven worden niet belemmerd.

4.3 Aanbevelingen

Nader onderzoek naar das dient uitgevoerd te worden. Dit onderzoek moet inzicht geven in de functies van het plangebied voor de das.

Met de toekomstige inrichting van de plangebieden zou rekening gehouden kunnen worden met natuur in algemene zin. Bij het opstellen van het verlichtingsplan verdient het de aanbeveling om rekening te houden met natuurwaarden door lichtuitstraling zoveel mogelijk te beperken.

5 Literatuur

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON), 2009]
De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht, 2009, ISBN 978-9050-113007.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]
De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007]
Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Uitgegeven door EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

[Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers R, 2009]
Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]

Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

[Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007]

Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

[Provinciale Staten van Gelderland, 2006]

Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur. Streekplanuitwerking. Provinciale Staten van Gelderland.

Kenmerk N011-1205912BKR-mfv-V03-NL

Bijlage 1

Overzicht plangebied

GEHEENTE
Nijmegen

luchtfoto2011
luchtfoto2010
luchtfoto2009
Nijmegen

Bijlage 2

Beschrijving EHS Rijk van Nijmegen

Het Rijk van Nijmegen kent een zeer gevarieerde opbouw. De stuwwal van Nijmegen is bijzonder door de löss-afzettingen op de oostflank. Op de stuwwal liggen tussen de naaldbossen nog enkele soortenrijke heiderestanten en oude hakhout-eikenbossen. Buiten de Veluwe zijn dit de enige droge heideterreinen waar nog bedreigde insecten (sprinkhanen), reptielen (gladde slang, zandhagedis) en vogels (nachtswaluw) voorkomen. Voor de instandhouding van deze soorten is het noodzakelijk de heiderestanten in Gelderland en Limburg (Mookerheide) met elkaar te verbinden. De oude hakhoutbossen zijn van bijzondere betekenis door het voorkomen van soorten als wilde appel en wilde peer. Ook het vliegend hert heeft hier naast de Veluwe nog een tweede leefgebied. Aan de voet van de stuwwal en in de diepste delen van het droge dal aan de oostzijde treedt grondwater uit, met bijzondere natuur tot gevolg, onder andere de bronnen bij de Refter (HEN-wateren), op de Duivelsberg, bij Groesbeek en de Bruuk. De Bruuk is aangemeld in het kader van de Habitatrichtlijn vanwege het habitat blauwgrasland en heischraal grasland. Ten westen van de stuwwal ligt het laagterras van de Maas, met oude rivierlopen (Wijchens Ven, HEN-water) en rivierduinen (Wijchen-Horssen). De Hatertse en Overasseltse vennen liggen in een stuifzandgebied dat op deze oude rivierafzettingen is ontstaan. Het gebied is bijzonder vanwege het voorkomen van bedreigde soorten akkerplanten, insecten (sprinkhanen en libellen), amfibieën (knoflookpad en kamsalamander) en reptielen. Ook de wateren rond de rivierduinen (Neder- en Overasseltse broek, den Elzent, Woezikse leigraaf) zijn bijzonder. Op de jonge rivierafzettingen liggen enkele bijzondere bosjes, die als A-locatie benoemd zijn: het Personenbos bij Beuningen en het bos rond de Erpewaaijen bij Heumen. Maar liefst zeven gebieden zijn als parel aangewezen vanwege hun bijzondere flora en fauna. Veel dieren uit het bos zoeken voedsel in het omringende cultuurland. Een karakteristiek voorbeeld van zo'n dier is de das. Door de aanleg van de verbindingzones Heumensoord-Hatertse broek en Heumen-Horssen wordt getracht enig tegenwicht te geven tegen de verstedelijking en versnippering van zijn leefgebied. Er is ook aandacht voor de relatie stuwwal-Ooijpolder, waar dassen en vleermuizen heen en weer trekken tussen hun verblijfplaatsen op de hogere gronden en de lager gelegen foerageergebieden. Op bovenregionale schaal bezien sluiten de bossen van het Rijk van Nijmegen aan op het Reichswald in Duitsland en verder naar het zuiden op het gebied van de Maasduinen in de provincie Limburg. Hierdoor zou een groot aaneengesloten bosgebied gerealiseerd kunnen worden, dat zelfs verbinding geeft met de Eifel. Voor uitwisseling van diersoorten is ook de verbinding via de Gelderse Poort met Montferland en vervolgens de Veluwe van belang.